

Fiche 5: Verordening Europees Visserijfonds

Titel:

Voorstel voor een Verordening van de Raad: Europees Visserijfonds

Datum Raadsdocument: 19 juli 2004
Nr Raadsdocument: 11493/04
Nr. Commissiedocument: COM(2004) 497
Eerstverantwoordelijk ministerie: LNV i.o.m. FIN, BZ, EZ en IPO

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep Visserij, Landbouw en Visserij-Raad

De horizontale aspecten van dit voorstel, dat deel uitmaakt van het pakket voorstellen in het kader van de Financiële Perspectieven 2007-2013, worden behandeld in de Ad Hoc Groep Financiële Perspectieven en de RAZEB.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Dit voorstel voor een nieuwe verordening voor een Europees Visserijfonds maakt deel uit van het pakket voorstellen in het kader van de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013. De Commissie publiceerde een overkoepelende mededeling over dit pakket (COM 2004/487). Over deze overkoepelende mededeling is het parlement separaat geïnformeerd door middel van een Kamerbrief betreffende “Reactie op voorstellen van de Commissie inzake de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013” (d.d. 20 september 2004).

Het Europese Fonds voor de Visserij (EVF) vervangt het huidige Financieringsinstrument voor de Oriëntatie van de Visserij (FIOV). Dit EVF faciliteert de voorgenomen structuuraanpassingen van de visserijsector. In totaal wordt ca. € 5 mld beschikbaar gesteld voor de periode 2007-2013. Jaarlijks is hiermee dus gemiddeld ca. € 700 mln gemoeid. Met het nieuwe fonds wil de Commissie de middelen nadrukkelijker dan nu inzetten voor ‘vergroening’ van het visserijbeleid. De beleidsmatige basis hiervoor is het eind 2002 hervormde Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). De doelstelling van het hervormde GVB is ervoor zorg te dragen dat exploitatie van levende aquatische bestanden onder milieuvriendelijke, economische en sociale voorwaarden geschiedt.

Hoofddoelstellingen van het voorliggende voorstel zijn:

- Ondersteuning van de implementatie van het nieuwe GVB;
- Ondersteuning van visserijgemeenschappen om hun economische basis te versterken;
- Vereenvoudiging van regels ten aanzien van de besteding en verantwoording van de middelen. Deze vereenvoudiging wordt onder meer geëffectueerd door de verantwoording op algemener niveau te laten plaatsvinden (programma in plaats van project; goedkeuring op controlestelsel in plaats van individuele projectcontroles).

De Commissie legt in het voorstel vijf prioritaire (beleidsinhoudelijke) ‘assen’ neer.

- Maatregelen gericht op aanpassing van de visserijvloeden. Dit betreft sanering en overbruggingsmaatregelen in het kader van de herstel- en beheersplannen voor overbeviste bestanden.
- Maatregelen voor aanpassingen, innovatie in de aquacultuur, en de verwerking en afzet van visserijproducten.
- Maatregelen door de overheid of sector geïnitieerd, die een breder, collectief belang dienen en een duurzamer beheer van de bestanden bewerkstelligen (bijv. selectieve visserijtechnieken).
- Maatregelen in het kader van integrale ontwikkelingsplannen voor kustgemeenschappen die door de herstelplannen worden geraakt (versterking van de rol van vrouwen in de visserijsector; diversificatie van economische activiteiten e.d.).
- Maatregelen voor technische assistentie bij de uitvoering van het programma.

Ten aanzien van de inzet van de gelden concentreert de Commissie zich op kleine en middelgrote ondernemingen, en wordt er voor de toe te kennen communautaire steunbedragen onderscheid gemaakt naar ultraperifere gebieden, cohesie- en niet-cohesiegebieden.

Van de beschikbaar gestelde € 5 mld stelt de Commissie voor ca. € 2 mld in de ‘convergentie-regio’s’ van de oude 15 lidstaten te besteden en ca. € 1,7 mld in de nieuwe lidstaten. Een voorstel voor nadere verdeling van de gelden over de lidstaten is nog niet bekend.

Wat betreft beheer, monitoring, controle, en evaluatie, stelt de Commissie de kaders waarbinnen de lidstaten hun eigen specifieke systemen kunnen invullen, die zij ter goedkeuring aan de Commissie dienen voor te leggen. Dit is in die zin een versoepeling dat beter aangesloten kan worden op de nationaal gebruikelijke financieel-administratieve systematiek.

Rechtsbasis van het voorstel: Art. 37 EG

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: Raad met gekwalificeerde meerderheid, adviesrecht EP. Overkoepelende besluitvorming over het gehele pakket voorstellen in het kader van de Financiële Perspectieven 2007-2013 geschiedt door de Europese Raad met unanimiteit.

Instelling nieuw Comitologie-comité: Er wordt een European Fisheries Fund Committee ingesteld (beheersprocedure). Dit is de opvolger van het bestaande ‘Beheerscomite Structuur visserij-sector’.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: positief. Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap. De doelstelling van een duurzame ontwikkeling van het GVB kan niet voldoende door de lidstaten zelf worden verwezenlijkt gezien de structurele problemen bij de ontwikkeling van de visserijsector en de beperkte financiële bronnen van de lidstaten in een uitgebreide Unie. De doelstelling kan beter worden verwezenlijkt door optreden van de Gemeenschap naast de lidstaten. De Gemeenschap en de lidstaten hebben een gedeelde verantwoordelijkheid op het gebied van duurzame ontwikkeling van de visserij. De lidstaten stellen nationale programma’s op en er is sprake van cofinanciering door de lidstaten. Lidstaten zijn verantwoordelijk voor beheer en controle, binnen de kaders die de Gemeenschap stelt.

Proportionaliteit: Positief. Een verordening is het geëigende middel.

Consequenties voor de EU-begroting:

Ca. € 5 mld totaal in de periode 2007-2013. Hiervan wordt ca. € 40 mln ingeschat voor apparaats- en personele kosten voor de Europese Gemeenschappen.

Overigens wordt in de Financiële Perspectieven een bedrag van € 7,6 mld voor Visserij geraamd. Dit bedrag is inclusief de uitgaven voor externe akkoorden, controle en onderzoek. Deze uitgaven worden niet gedekt uit het EFF of FIOV.

Het Nederlandse standpunt inzake de Financiële Perspectieven 2007-2013 is hier leidend. Voor het totaal aan middelen voor de visserij betekent dit dat de voorziene uitgaven reël constant t.o.v. 2006 moeten blijven, ergo een bedrag van € 900 miljoen per jaar (prijzen 2004), of € 6,3 mld voor 2007-2013 (dit bedrag is inclusief de uitgaven voor externe akkoorden, controle en onderzoek).

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Welk bedrag Nederland uit het Visserijfonds zal ontvangen in de periode 2007-2013 is afhankelijk van de uitkomst van de discussie over de Financiële Perspectieven, en vervolgens van de verdeling van het budget over de lidstaten in nationale enveloppen. Om dit geld daadwerkelijk te kunnen besteden moet de nationale cofinanciering voor de betreffende doelen en maatregelen beschikbaar zijn. Voor de periode 2000-2006 was voor cofinanciering € 36 mln geraamd als co-financiering van de nationale overheid (Enkelvoudig

Programmeringsdocument FIOV). Uit het FIOV is € 34 mln beschikbaar in de periode 2000-2006 voor Nederland (exclusief Flevoland). De uitvoeringslasten (personele en apparaatskosten) zullen niet veel veranderen ten opzichte van de huidige situatie bij het FIOV, waarvoor nu jaarlijks zo'n € 200.000 nodig is. Hierbij dient begrepen te worden dat de veel aangehaalde 'vereenvoudiging' slechts in die lidstaten tot voordeel strekt die convergentie-regio's kennen. Namelijk, in tegenstelling tot de huidige periode hoeft straks niet meer per onderscheiden regio een specifieke beheersorganisatie en eigen programma opgezet te worden. Nederland kent geen convergentie-regio's.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Het voorgestelde EFF is de opvolger van het huidige FIOV. Een verordening heeft per definitie geen omzetting in nationale regelgeving. De bijdragen uit het fonds zullen t.z.t. nationaal worden versterkt op basis van een ministeriële regeling dan wel in voorkomend geval via individuele beschikkingen. Hierbij wordt het Agentschap Laser voor de uitvoering ingeschakeld. Hierin worden geen wijzigingen voorzien.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: De verordening treedt in werking op de twintigste dag volgend op publicatie en is van toepassing vanaf 1 januari 2007. Dit is haalbaar voor Nederland.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

Er is een relatie met de WTO-onderhandelingen over visserijsubsidies die mogelijk effecten zullen hebben op subsidie-instrumenten in de EU en op ontwikkelingslanden.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland steunt de voorstellen grotendeels, in het bijzonder de 'vergroening' in het kader van het nieuwe GVB, en de vereenvoudigingen ten aanzien van de programmering en besteding van de gelden. Administratieve lastenverlichting is een horizontaal criterium op basis waarvan Nederland de voorstellen nader zal beoordelen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de maatregelen in het EVF inhoudelijk niet bijzonder afwijken van het huidige FIOV. Het FIOV is met ingang van 2003 aanzienlijk aangepast volgend uit het herziene GVB. Deze aanpassing en de herziening van het GVB kwamen ook vergaand tegemoet aan de Nederlandse wensen.

Ten aanzien van de hoogte van de financiële enveloppe geldt dat deze gezien moet worden in het brede kader van de onderhandelingen over de Financiële Perspectieven. Een reëel constant uitgavenkader is daarbij het uitgangspunt. Met het oog op de procedure is Nederland van mening dat de Landbouw- en Visserijraad geen aparte conclusies kan aannemen die vooruitlopen op de uitkomsten van de discussie over de Financiële Perspectieven.

Nederland zal de Commissie om verduidelijking vragen t.a.v. de volgende punten:

- De voorkeur van de Commissie voor kleine, en middelgrote ondernemingen: Nederland vraagt zich af of dergelijke (onbeargumenteerde) voorkeursbepalingen discriminatoir zijn en tevens zullen leiden tot oneigenlijke splitsingen van grote bedrijven.
- de voorkeurspositie voor ultra-perifere gebieden. Nederland vraagt zich af of de voorkeursbepalingen (hogere subsidiepercentages) voor deze gebieden (nog hoger dan de convergentieregio's) niet buitenproportioneel zijn.
- de co-financieringscriteria, en de voorwaarden bij sanering van vaartuigen. Nederland vraagt zich af of de restwaarde van de gesaneerde (uitgekochte) vaartuigen niet aangewend kan worden ter verlaging van de steunbedragen. In het voorstel wordt de restwaarde kunstmatig verlaagd als gevolg van verplichte sloop, dan wel bestemming voor niet-commerciële doeleinden.

- De verruiming (t.o.v. de huidige periode) van de definitie van ‘publieke co-financiering’. Gezien de veronderstelde schaarse cofinanciering door het Rijk ondersteunt Nederland een voorstel tot verruiming. Nederland vraagt zich af hoever deze verruiming nu bedoeld wordt onder verwijzing naar aangehaalde Richtlijn 2004/18/EC (zbo’s, pbo’s).
- Nederland vraagt zich af of het de doelstellingen van het GVB niet verder zou ondersteunen als de steunpercentages voor de maatregelen van collectief belang niet hoger zouden kunnen worden naar mate van internationale participatie aan een dergelijke maatregel. Dit zou het gemeenschappelijk draagvlak van het GVB, de verantwoordelijkheid van de sector, en de internationale samenwerking ten goede komen.
- Nederland bepleit opname in het voorstel van steun aan de *Inland Fishery Communities* (zoals mogelijk onder de oude PESCA-regeling) onder dezelfde voorwaarden die in het voorstel reeds gelden voor de aan zee gelegen kustgemeenschappen.

Ten aanzien van de beschikbaar gestelde middelen gelden de nationale uitgangspunten die van toepassing zijn op de Financiële Perspectieven.